

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ.—ಆ ಸಂಖ್ಯೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ.—ಈ ಕ್ಲಾಸ್—3 ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಸ್—4 ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೌಕರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ.—ಈಗಿನ ರೂಲ್‌ನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಕೇವಲ ಭಾಷಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಊಹೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಲಹೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ ಮೇರೆಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆತಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾರ್‌ದರೂ ಸಹ, ತುಕೋಳ್ ಆಮೋಗದ ವರದಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಭತ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟು ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ.—ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಕೂಡ ಕಾಯಿಲೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಭತ್ಯೆವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಭತ್ಯೆವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಡಿ.ಎ. ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ 23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬರ್ಚಾರ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ 12 ರಿಂದ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾರ್‌ಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನುಮಾರು 2 ಕೋಟಿ 23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಭತ್ಯೆವನ್ನಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

EYE BANK IN GOVERNMENT HOSPITALS IN BANGALORE.

261. Sri S. KARIYAPPA (Kanakapura).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) whether an Eye Bank has been opened in Ophthalmic Hospital at Bangalore ;

(b) if so, the names of places inside and outside the country from where donation of eyes are collected ;

(c) the number of operations performed in which new eyes are planted ;

(d) the percentage of successful operations ;

(e) the number of eyes received and planted during the last twelve months (Monthwise figures may be furnished) ?

Minister for Health (Sri H. SIDDAVEERAPPA).—

(a) Yes.

(b) 1. Victoria Hospital, Bangalore, H.A.L. Hospital, Bangalore.

2. Ceylon International Eye Bank under the auspices of Maha Bodhi Maitri Mandala, Bangalore.

(c) Whole eyes have not been transplanted anywhere in the World but only corneas are grafted. Forty-three corneal grafting operations have been performed in this Institution.

(d) All grafts have been taken up except for one which was rejected by the host. Vision has improved in 80 per cent of cases.

(e) *Month* *No. of eyes received* *No. of corneas grafted*

July 1971	.. 3 pairs and 1 eye ball	3
August 1971	.. Nil	Nil
September 1971	.. 1 pair	1
October 1971	.. 1 pair and 1 eye ball	2
November 1971	.. 2 pairs	4
December 1971	.. Nil	Nil
January 1972	.. 1 pair	1
February 1972	.. 4 pairs	6
March 1972	.. 3 pairs	3
April 1972	.. 1 pair	2
May 1972	.. Nil	Nil
June 1972	.. Nil	Nil

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು 1972ರ ಮೊದಲ ಮಹಿನ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದ ಪ್ರಯತ್ನ ಅದು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು; ಇಲ್ಲರಾದ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸದೆ ಇದ್ದು ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಅದು ನಿಜವೇ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರೀಯರ್ ಅಪ್ಪತ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಚ್. ಎ. ಎರ್. ಅಸ್ವತ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಹಾಮೋದಿ ಮೈತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಂಹಳ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೇತ್ರಕೋಶಿಯಿಂದ ನೇತ್ರದಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಹ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಣ್ಣಾಸ್ವತ್ತ್ರಯಲ್ಲ ನೇತ್ರಕೋಶಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಅಸ್ವತ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಇದು ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಚೆಕ್‌ಕರ್ ಚೆಕ್‌ಪ್ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಾಸ್ವತ್ತ್ರಯಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಖಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸೋಪ್‌ನೀಕೇಡ್ ಎಕ್ಸಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇಕು. ಈ ಎಕ್ಸಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಣ್ಣಾಸ್ವತ್ತ್ರಯಲ್ಲ ಇದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಎಕ್ಸಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಜನರು ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಡೋನರ್ ಗಿತ್ತು ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಇಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ತರಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವೆಲ್ಲವೇ ಮತ್ತು ದಾನಮಾಡುವವರು ವಿವರಗಳಿಲ್ಲಾ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಂತ್ರ ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ತರಿಸಲು ಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಬದುಕಿರುವಾಗ ಕೆಲವರು ಅವರ ಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತಾಗ ಅವರಿಂದ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಅವರ ಸಂಬಂಧೀಕರು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಾದರೂ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದರೆ ಅಂತಹವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಾಷ್ಟಿಟಿ ಛಾಪನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ವಾನ್ಯಡಾಕ್ಟರಾದ ಶ್ರೀ ಮೋದಿಯವರು ಅವರ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅವರ ನಿಧನಾನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಯಾರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅವರ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅವರ ನಿಧನಾನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧೀಕರು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಂತ್ರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಡಾಕ್ಟರು ಮೋದಿಯವರ ನೆರವನ್ನು ಸರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಡಾಕ್ಟರು ಮೋದಿಯವರು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಲೂ ಇದ್ದೇವೆ. ಸರಕಾರದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾದ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಈಗ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸೆಂಟರ್ ಸರ್ಪೋರ್ಷಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಪರಿಣಿತರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಗುಡ್ಡೆ ತೆಗೆದ ಅದು ಗಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.